

ΠΕΡΙ ΚΑΤΑΡΓΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΘΑΝΑΤΙΚΗΣ ΠΟΙΝΗΣ.

(Συνέχεια· ἴδε ἀριθμ. 26).

Περὶ τῆς ιδέας ὅτι αἱ ἥπαι τιμωρεῖαι ἐλαττωθοῦσι τὸν ἀριθμὸν τῶν ἐγκλημάτων ἀρκοῦμαι ἀπειθονόμενος εἰς τὴν ὀρθοφροσύνην τῶν ἀναγνωστῶν μου. Νομίζει τις ὅτι σήμερον διαπράσσονται ἐγκλήματα πλείω τῶν ἐν τοῖς προγενεστέροις αἰῶσι καθ' οὓς διαρκῶς ἐλειτούργουν αἱ μάλιστα ἐκλελεπτומένοι βάσανοι; Οὐχί· ἀναμφιβόλως οὐχί. Ἡ ἱστορία δὲν διαψεύδεται. Ἀλλὰ δὲν ἀρκοῦσι μόνον οἱ λόγοι, ἴδου καὶ τινὰ παραδείγματα.

Ἡ θανατικὴ ποινὴ κατηργήθη ἐν Τοσκάνῃ ἐπὶ 25 ἔτη ἐπὶ τοῦ μεγάλου δουκὸς Λεοπόλδου· ἡ ἡπιότης τῆς νομοθεσίας ἐπὶ τοσοῦτον ἐβεβλήθη τὰ ἥθη, ὥστε ὑπῆρξεν ἡμέρα καθ' ἣν αἱ εἰρκταὶ εὐρέθησαν ἐντελῶς κεναί.

Ἐν Βεῖμάρῃ, καθ' ὃν χρόνον ἡ θανατικὴ ποινὴ ἦν κατηργημένη, δηλαδὴ ἀπὸ τοῦ 1850 μέχρι τοῦ 1857, δύο μόνον δολοφονίαι διεπράχθησαν· ἀφ' ἧς δὲ ἡμέρας ἡ θανατικὴ ποινὴ παλινωρθώθη αἱ δολοφονίαι ἐδεκαπλασιάσθησαν· κατηργήθη δὲ τέλος αὐτὴς διὰ ψήφων 19 κατὰ 10.

Ἐν Γαλλίᾳ πρὸ τοῦ νόμου τοῦ 1832, δι' οὗ ἐμειώθη ἡ αὐστηρότης τοῦ ποινικοῦ κώδικος, τῷ 1835 κατεδικάσθησαν 134 εἰς θάνατον. Μετὰ τὸν νόμον ἐκεῖνον τῷ 1864 αἱ καταδίκαι ἦσαν μόνον 5, καὶ 8 τῷ 1869.

Ἡ Ἀγγλίᾳ μετὰ τὴν μεταρρύθμισιν τοῦ 1789 ἠρίθμει, τῷ 1831 φέρ' εἰπεῖν, 1801 καταδίκας εἰς θάνατον, καὶ τῷ 1861 μόνον 48.

Ἡ Βελγικὴ τῷ 1801 ἠρίθμει 90 καταδίκας, καὶ τῷ 1823, μόνον 6.

Ἰδοὺ ἑτέρα ἀπόδειξις τοῦ μὴ ἀποτελεσματικοῦ τῆς θανατικῆς ποινῆς. Ἡ ἀπόδειξις αὕτη εὐρηταὶ ἐν τῇ αἰτιολογικῇ ἐκθέσει τοῦ ὀλλανδικοῦ νομοσχεδίου. Ἐν ὀλλανδίᾳ οἱ ἐμπρησταὶ ἐτιμωροῦντο θανάτῳ. Ἰδοὺ ποῖα τὰ ἀποτελέσματα τῆς θανατικῆς ποινῆς. Ἀπὸ τοῦ 1811 μέχρι τοῦ 1820 κατεδικάσθησαν 5 ἐπὶ ἐμπρησμῷ· ἀπὸ τοῦ 1821 μέχρι τοῦ 1830 κατεδικάσθησαν 11· ἀπὸ τοῦ 1835 μέχρι τοῦ 1840, 14· ἀπὸ τοῦ 1845 μέχρι τοῦ 1850, 28· ἀπὸ τοῦ 1851—1860, 52· ἀπὸ τοῦ 1861—1868 κατεδικάσθησαν ἐπὶ ἐμπρησμῷ 54.

Ἰδοὺ ἄλλο παράδειγμα ἀνάλογον. Ἐν Βοστώνῃ ἐτιμωρήθη διὰ θανατικῆς ποινῆς εἰς ἐμπρηστῆς. Ἡ ἐκτέλεσις αὕτη ἦν ἡ πρώτη ἀπὸ ἐποχῆς λίαν μεμακρυσμένης· ἀλλ' ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς ἐκτελέσεως οἱ ἐμπρηστοὶ ἐπολλαπλασιάσθησαν, ἀνάκρισις δὲ διαταχθεῖσα ὑπὸ τῆς κυβερνήσεως ἀπέδειξεν ὅτι

ἅπαντες οἱ νέοι ἐμπρησταὶ παρεστάθησαν εἰς τὴν ἐκτέλεσιν ἐκείνην.

Τί νὰ εἴπω εἰσέτι μετὰ τοσαῦτα παραδείγματα; Πρέπει τις ἀληθῶς νὰ ᾔναι πολὺ δειλὸς καὶ λίαν ἀφωσιωμένος εἰς τὰ τετριμμένα, ὅπως ἐξακολουθῇ εἰς συνηγορῶν ὑπὲρ τῆς θανατικῆς ποινῆς. Ἀλλὰ καὶ μὴ λησμονῶμεν ὅτι αἱ μὲν ποιναὶ χρονολογοῦνται ἀπὸ αἰῶνων πολλῶν, τὰ δὲ ἐγκλήματα οὐδόλως ἐκλείπουσιν. Ἡ θανατικὴ ποινὴ θέλει ἐξαφανίσει τὰ διὰ ταύτης τιμωρούμενα κακούργηματα; Μὰ τίς ἐλπίς! Τὰ ἐγκλήματα θέλουσι παύσει διὰ τῆς ἐκπαιδεύσεως τοῦ ἀνθρώπου, διὰ τοῦ πολιτισμοῦ καὶ τῶν ἐλευθέρων ιδεῶν. Ναί· τὰ σχολεῖα θέλουσιν ἀντικαταστήσει τὰς εἰρκτάς. Ἐὰν δὲ δὲν εὐτυχῇ τις νὰ ἴδῃ πλήρη τὴν ποθητὴν ταύτην ἀντικατάστασιν, ἃς προσπαθῇ τοῦλάχιστον, ὅσον τὸ ἐφ' ἑαυτῷ νὰ ἐπιταχύνῃ τὸν χρόνον τῆς ἐποχῆς ἐκείνης καὶ θέλει δοξασθῇ παρὰ τῶν ἐπερχομένων γενεῶν.

Καταργηθήτω ἐν πρώτοις ἡ θανατικὴ ποινὴ διὰ τὸ καλὸν παρ' αὐδαίγματος. Διδαχθήτωσαν κατόπιν τὰ πλήθη ταῦτα νοσοῦντα πρὶν ἢ καταστῶσιν ἐπιβλαβῆ εἰς τὴν κοινωνίαν, καὶ ἐφαρμοσθήτωσαν αἱ ἀρχαὶ τῆς πολιτικῆς οἰκονομίας, ὅπως ἐνθαρρυνθῇ ἡ ἐργασία.

Οὕτω δὲ μετὰ τὴν κατάργησιν τῆς θανατικῆς ποινῆς θέλει παύσει ἡ διάδοσις τοῦ κακοῦ παραδείγματος, διὰ δὲ τῆς ἐκπαιδεύσεως καὶ τῆς ἐλευθερίας τῆς ἐργασίας θέλει ἐλαττωθῇ σημαντικῶς ὁ ἀριθμὸς τῶν κακούργημάτων καὶ τῶν πλημμελημάτων, διότι αἱ στατιστικαὶ πληροφορίαι δεικνύουσιν ὅτι μετὰ 100 καταδίκων οἱ 96 εἰσὶν ἀπολύτως ἀγράμματοι. Αἱ αὗται πληροφορίαι δεικνύουσιν ὅτι σπανίως συμβαίνει ἡ διάπραξις ἐγκλημάτων ὑπ' ἀνθρώπων μὴ στερουμένων πόρου τινὸς ζωῆς.

Ἀφοῦ ἀπέδειξα τὰ σοβαρὰ ἀτοπήματα τῆς ἐσχάτης ποινῆς καὶ τὰς ἀναντιρρήτους ἀρχὰς τὰς συνηγορούσας ὑπὲρ τῆς ἐμῆς γνώμης, θελω ὑποβάλλει παρατηρήσεις δευτερευούσης μὲν ἀξίας, ἀλλὰ σπουδαίας ἐπίσης διὰ νὰ ἀποδείξω ὅτι ἡ ποινὴ αὕτη δέον ν' ἀντικατασταθῇ δι' ἄλλης.

Καὶ πρῶτον μὲν ὁ κατάδικος δύναται νὰ βελτιωθῇ. Διὰ τὴν νὰ στερηθῶμεν τῆς ἐλπίδος ταύτης; Δὲν εἶναι ὅλως ἰδανικὴ, ὥς ἡδύνατό τις νὰ πιστέυσῃ. Εἶναι βέβαιον ὅτι μέγιστοι κακοῦργοι ἐβεβλήθησαν, τινὲς μάλιστα ἀπεποιήθησαν νὰ δεχθῶσι τὴν ἀπονεμηθεῖσαν αὐτοῖς χάριν καὶ παρέσχον ἑαυτοὺς ἐν τῇ εἰρκτῇ ὡς παράδειγμα ἠθικῆς μεταμορφώσεως. Ἐπὶ τούτῳ ὁ κ. Ρενώ, διευθυντὴς τῆς εἰρκτῆς τῆς Τουλώνης εἶπεν ὅτι μετὰ πᾶσαν μακροχρόνον ἐνόμιζεν ἀδύνατον τοῦ ν' ἀπελπισθῶμεν περὶ τῆς βελτιώσεως ἐγκληματίου καλῶς διακασμένου.

Κατὰ δεύτερον λόγον δῆλόν ἐστιν ὅτι ἄθῳσι ἀπὸλλονται διὰ τῆς λαιμητόμου ἢ τοῦ τουφεκισμοῦ κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν ἐπαναστάσεων. Πέποιθα σχεδὸν ὅτι, εἰν ἡ θανατικὴ ποινὴ καταργηθῇ, δὲν ἤθελέ τις πλέον τολμήσει νὰ θυσιάσῃ τοσοῦτο πλήθος εἰς τὰ πάθη.

Κατὰ τὸν νόμον ἡ θανατικὴ ποινὴ δὲν δύναται νὰ ᾖ πολιτικὴ (*) (διὰ τὰ πολιτικὰ ἐγκλήματα αὐτὴ καταργήθη ἀπὸ τοῦ 1848). Ἐπὶ τῆς ἀπόψεως ταύτης παρατηρῶ ὅτι ὑπάρχουσι πρακτικαὶ δυσχερεῖαι ἐν τῇ ἐφαρμογῇ, ὡσάκις ὑπάρχῃ συρροὴ ἐγκλημάτων, καὶ ἐγκλημάτων τοῦ κοινοῦ δικαίου καὶ τοῦ πολιτικοῦ. Τοῦτο ἄλλως τε εἶναι ζήτημα περισκευμένης ἐρεύνης ἄξιον, καὶ ἀρκοῦμαι ἀπλῶς ὅτι ἐμνήσθην αὐτοῦ ὡς ἀξίου προσοχῆς.

Ἡ νομιμότης τῆς θανατικῆς ποινῆς καθίσταται προσέτι ἀμφίβολος καὶ ὡσάκις ὁ ἐγκληματίας ἀσθενῶν νοσηλεύεται μετὰ προσοχῆς δι' ἐξόδων τοῦ κράτους, ὅπως κατατομηθῇ μετὰ τὴν ἀνάρρωσιν αὐτοῦ.

Τρομερὰ δράματα δυνατόν νὰ ἐπισυμβῶσιν ἐστὶν ὅτε κατὰ τὰς ἀδεξίως γινομένας ἐκτελέσεις. Μεταξὺ τῶν τρομερωτάτων ἐκτελέσεων δύναμαι ν' ἀναφέρω τὴν τοῦ καλουμένου Μισσετζουδέρφερ ἐν Μονάχῳ ἐπαναληφθεῖσαν ἐξάκις ἄλλην δυστυχοῦς τινος Βάρυ ἐν Γενεύῃ τῇ 26 μαρτίου 1861 καὶ τρίτην τέλος ἦν λαμβάνω ἐκ τῆς τελευταίας ἡμέρας τοῦ καταδίκου· ἀλλὰ ταύτην θέλω ἀναφέρει μόνον ἂν τὸ ἐπιτρέψῃ ἡ ἐπιείκεια τῶν ἀναγνωστῶν μου, διότι εἶναι ἐκτενὴς ἡ ἀφήγησις. Λοιπὸν τὸ κείμενον τοῦ μεγάλου ποιητοῦ ἔχει οὕτως.

« Ἐν τῇ μεσημβρινῇ Γαλλίᾳ περὶ τὸ τέλος τοῦ Σεπτεμβρίου (1849 ἢ 1850), δὲν ἐνθυμούμεθα καλῶς τὴν πατρίδα, τὴν διαμονὴν οὐδὲ τὸ ὄνομα τοῦ καταδίκου, ἀλλὰ θέλομεν ἀνεύρει ταῦτα εἰάν τὸ γεγονός ἀμφισβητηθῇ, νομίζομεν δὲ ὅτι τὸ πρᾶγμα συνέβη ἐν Παμιέρῃ. Περὶ τὸ τέλος λοιπὸν τοῦ Σεπτεμβρίου οἱ ἀρμόδια ἤλθον ἀναζητοῦντες ἐν τῇ εἰρκτῇ ἀνθρωπίνῃ, ὅστις ἔπαιζε τότε τὰ χαρτὰ ἀναγγέλλουσιν αὐτῷ ὅτι πρέπει ν' ἀποθάνῃ ἐκεῖ ἐντὸς δύο ἐτῶν, καὶ ὁ δεσμώτης ἐπὶ τῷ αἰφνιδίῳ ἀγγέλματι καταλαμβάνεται ὁλόσωμος ὑπὸ τοῦ τρόμου, διότι ἀπὸ ἐξ μηνῶν καθ' οὗς ἐλησμονεῖτο ὑπὸ τῆς δικαιοσύνης οὐδόλως πλέον ἐλογίζετο τὸν θάνατον· τότε οἱ λειτουργοὶ τῆς λαιμητόμου κείρουσιν αὐτὸν καὶ ξυροῦσι, τὸν περιβάλλουσι τὰ δεσμὰ, ὁ ἱερεὺς τὸν ἐξομολογεῖ, τὸν περικυκλοῦσι τέσσαρες

χωροφύλακες καὶ διὰ μέσου τοῦ πλήθους ἄγεται εἰς τὸν τόπον τῆς σφαγῆς. Ἐως ἐδῶ τὸ πρᾶγμα εἶναι ἀπλούστατον· διότι οὕτω γίνονται τὰ τοιαῦτα· ὅτε ὁ κατάδικος ἔφθασεν εἰς τὸ ἱκρίωμα, ὁ δῆμιος τὸν παραλαμβάνει ἐκ τοῦ ἱερέως τὸν φέρει ἐπάνω, τὸν προσδίδει ἐπὶ τῆς κινητῆς σανίδος, τὸν φουρνίζει (μεταχειρίζομαι ἐνταῦθα τὴν εἰθισμένην χυδαίαν λέξιν) καὶ εἴτα ἀπολύει ἄνωθεν τὸν πέλεκυν. Τὸ βαρὺ σιδηροῦν τρίγωνον ἀποσπᾶται δυσχερῶς, πίπτει προσκρούον ἐπὶ τοῦ ξυλίνου ὀλοῦ καὶ τὸ φρικῶδες τοῦ δράματος ἀρχεται ἀπὸ τῆς στιγμῆς ἐκείνης. Τὸ φονικὸν ὄργανον πλήττει τὸν ἀνθρώπον πλήν δὲν τὸν φονεύει· ῥήγνυσιν οὗτος φωνὴν φρικαλέαν· ὁ δῆμιος ἐν ἀμηχανίᾳ ἀνυψοῖ αὐτοῖς τὸν πέλεκυν καὶ αὐτοῖς τὸν ἀπολύει· ὁ πέλεκυς πλήττει καὶ δεύτερον τὸν τράχηλον τοῦ καταδίκου, ἀλλὰ δὲν ἀποκόπτει αὐτόν· ὁ ἀνθρώπος οὐρλιάζει, οὐρλιάζει καὶ τὸ παρ' ἐστὸς πλῆθος· ὁ δῆμιος ἀνυψοῖ καὶ τρίτον τὸν αἵμασταγὴ σίδηρον, ἐλπίζων τὸ τέλος ἐκ τοῦ τρίτου κτύπηματος. Ματαίως· εἰς τὸ τρίτον κτύπημα ἀναβλύζει τρίτη πηγὴ αἵματος ἐκ τοῦ τραχήλου τοῦ καταδίκου, ἀλλὰ δὲν ἀποτέμνεται ἡ κεφαλὴ· ἐν συντόμῳ ἡ μάχαιρα ὑψώθη καὶ κατέπεσε πεντάκις· πεντάκις ὁ κατάδικος πληγεὶς οὐρλιάζει καὶ ἀνασείων τὴν ζωσαν ἔτι κεφαλὴν ἐφώναζεν ἔλεος! Ὁ λαὸς ἀγανακτῶν ἤρπασε λίθους, καὶ ἐν τῇ δικαιοσύνῃ αὐτοῦ ἐλιθοβόλει τὸν δῆμιον· οὗτος ἔφυγεν ὑπὸ τὸ ἱκρίωμα καὶ συνεσπειρώθη ὀπισθεν τῶν ἐφίππων χωροφυλάκων. Ἀλλὰ τὸ δράμα δὲν ἔληξεν· ὁ κατάδικος βλέπων ὅτι ἔμενε μόνος ἐπὶ τοῦ ἱκρίωματος, ἀνηγέρθη ἐπὶ τῆς σανίδος καὶ ἐκεῖ, ὄρθιος, φοβερός τὴν θεάν, ὄλος αἵματοσταλάζων, κρατῶν τὴν ἡμίκοπον αὐτοῦ κεφαλὴν κρεμαμένην ἐπὶ τοῦ ὤμου, ἐζήτηε διὰ φωνῆς ἐξησθενημένης νὰ ἔλθωσι νὰ τὸν λύσωσι. Τὸ πλῆθος, συγχιναύμενον ἐκ τοῦ οἴκτου ὁρμαῖ ἤδη κατὰ τῶν χωροφυλάκων ὅπως βοηθήσῃ τὸν δυστυχῆ πεντάκις ἤδη ὑποστάντα τὴν θανατικὴν ποινὴν. Τὴν στιγμὴν ἐκείνην εἰς τῶν βοηθῶν τοῦ δημίου, νέος εἰκοσαέτης, ἀναβαίνει τὸ ἱκρίωμα, λέγει πρὸς τὸν κατάδικον νὰ στραφῇ διὰ νὰ τὸν λύσῃ, καὶ καταλαβὼν τὸν θνήσκοντα ἐν τῇ στάσει ἐκείνῃ παραδιδόμενον ἄνευ δυσπιστίας πηδᾷ ἐπὶ τῶν νώτων αὐτοῦ καὶ ἀρχίζει νὰ κόπτῃ δυσχερῶς τὸ ὑπόλοιπον τοῦ τραχήλου με μαχαίριόν τι κρεωσφαγικόν, νομίζω. Τοῦτο ἐγένετο, τοῦτο ἐθεάθη· ναί », λέγει ὁ μέγας ποιητής. Οὐδόλως ἀνακόπτομαι εἰς σχόλια· ἀφίνω τῷ ἀναγνώστῃ νὰ φαντασθῇ μόνον τὸ πρᾶγμα καὶ ἐξακολουθῶ.

(Ἐπεταὶ τὸ τέλος).

(*) Ἡ μᾶλλον ἀστικὴ· ἦτοι ἡ εἰς θάνατον καταδίκη δὲν στερεῖ τὸν κατάδικον τῶν ἀστικῶν αὐτοῦ δικαιωμάτων, δηλαδὴ τοῦ διατιθέναι τὴν περιουσίαν αὐτοῦ, τοῦ κληρονομεῖν καὶ τὰ παρόμοια, Σ. Σ.